

Księga pierwsza. Część ogólna

Tytuł I. Przepisy wstępne

- Art. 1**   **Zakres regulacji**
Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.
- Art. 2**   (*uchylony*)
- Art. 3**   **Nieretroakcja**
Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.
- Art. 4**   (*uchylony*)
- Art. 5**   **Nadużycie prawa**
Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.
- Art. 6**   **Ciężar dowodu**
Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.
- Art. 7**   **Domniemanie dobrej wiary**
Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

Tytuł II. Osoby

Dział I. Osoby fizyczne

Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

- Art. 8**   **Początek**
§ 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.
§ 2. (*uchylony*)
- Art. 9**   **Domniemanie urodzenia się żywym**
W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Erstes Buch. Allgemeiner Teil

Titel I. Einleitungsvorschriften

Geltungsbereich

Dieses Gesetzbuch regelt die bürgerlich-rechtlichen Verhältnisse zwischen natürlichen und juristischen Personen.

(aufgehoben)

Zeitliche Geltung des Gesetzes

Dieses Gesetz gilt nicht rückwirkend, es sei denn, dass sich dies aus seinem Wortlaut oder Zweck ergibt.

(aufgehoben)

Rechtsmissbrauch

Ein Recht darf nicht auf eine Art und Weise ausgeübt werden, die seiner gesellschaftlich-wirtschaftlichen Zweckbestimmung oder den Grundsätzen des gesellschaftlichen Zusammenlebens entgegensteht. Ein solches Handeln oder Unterlassen des Berechtigten gilt nicht als Ausübung seines Rechts und genießt keinen Schutz.

Beweislast

Die Beweislast für eine Tatsache trifft die Person, die aus ihr Rechtsfolgen ableitet.

Vermutung des guten Glaubens

Macht das Gesetz Rechtsfolgen vom guten oder bösen Glauben abhängig, wird das Bestehen des guten Glaubens vermutet.

Titel II. Personen

Abschnitt I. Natürliche Personen

Unterabschnitt I. Rechtsfähigkeit und Geschäftsfähigkeit

Anfang

§ 1. Jeder Mensch erwirbt die Rechtsfähigkeit mit dem Zeitpunkt seiner Geburt.

§ 2. *(aufgehoben)*

Vermutung der Lebendgeburt

Wird ein Kind geboren, wird vermutet, dass es lebend zur Welt gekommen ist.

Art. 1

Art. 2

Art. 3

Art. 4

Art. 5

Art. 6

Art. 7

Art. 8

Art. 9

Art. 10**Uzyskanie pełnoletności**

§ 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Art. 11**Pełna zdolność**

Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Art. 12**Brak zdolności**

Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Art. 13**Ubezwłasnowolnienie całkowite**

§ 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Art. 14**Skutki braku zdolności**

§ 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Art. 15**Ograniczona zdolność**

Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Art. 16**Ubezwłasnowolnienie częściowe**

§ 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Eintritt der Volljährigkeit

§ 1. Volljährig ist, wer das achtzehnte Lebensjahr vollendet hat.

§ 2. Durch die Eheschließung wird ein Minderjähriger volljährig. Er verliert die Volljährigkeit nicht durch die Nichtigkeitserklärung der Ehe.

Volle Geschäftsfähigkeit

Die volle Geschäftsfähigkeit wird mit Eintritt der Volljährigkeit erworben.

Geschäftsunfähigkeit

Geschäftsunfähig sind Personen, die das dreizehnte Lebensjahr nicht vollendet haben, sowie vollständig entmündigte Personen.

Vollständige Entmündigung

§ 1. Eine Person, die das dreizehnte Lebensjahr vollendet hat, kann vollständig entmündigt werden, wenn sie infolge von Geisteskrankheit, Geistesschwäche oder einer anderen Art der psychischen Störung, insbesondere wegen Trunksucht oder Rauschgiftsucht, nicht in der Lage ist, ihre Handlung selbst zu bestimmen.

§ 2. Ein vollständig Entmündigter ist unter Vormundschaft zu stellen, es sei denn, dass er noch unter elterlicher Gewalt steht.

Rechtsfolgen der Geschäftsunfähigkeit

§ 1. Ein Rechtsgeschäft, das von einem Geschäftsunfähigen vorgenommen wurde, ist nichtig.

§ 2. Schließt eine geschäftsunfähige Person ein Rechtsgeschäft über Dinge des täglichen Lebens, so wird ein solches Rechtsgeschäft mit dem Zeitpunkt seiner Erfüllung wirksam, es sei denn, dass es zu einer erheblichen Benachteiligung der geschäftsunfähigen Person führt.

Beschränkte Geschäftsfähigkeit

Beschränkt geschäftsfähig sind Minderjährige, die das dreizehnte Lebensjahr vollendet haben, sowie teilweise entmündigte Personen.

Teilweise Entmündigung

§ 1. Ein Volljähriger kann wegen Geisteskrankheit, Geistesschwäche oder einer anderen psychischen Störung, insbesondere wegen Trunksucht oder Rauschgiftsucht, teilweise entmündigt werden, sofern sein Zustand nicht die vollständige Entmündigung erfordert, er jedoch der Hilfe bei der Erledigung seiner Angelegenheiten bedarf.

§ 2. Für einen teilweise Entmündigten ist Pflegschaft anzuordnen.

Art. 10

Art. 11

Art. 12

Art. 13

Art. 14

Art. 15

Art. 16

Art. 17**Zgoda przedstawiciela ustawowego**

Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Art. 18**Potwierdzenie umowy**

§ 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Art. 19**Czynność jednostronna**

Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Art. 20**Umowy w drobnych sprawach**

Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Art. 21**Rozporządzanie zarobkiem**

Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Art. 22**Przedmioty swobodnego użytku**

Jeżeli przedstawiciel ustawy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

Einwilligung des gesetzlichen Vertreters

Vorbehaltlich der gesetzlich vorgesehenen Ausnahmen ist zur Wirksamkeit eines von einer beschränkt geschäftsfähigen Person vorgenommenen Rechtsgeschäfts, durch das sie eine Verbindlichkeit eingeht oder über ihr Recht verfügt, die Einwilligung ihres gesetzlichen Vertreters erforderlich.

Art. 17

Genehmigung des Vertrags

§ 1. Zur Rechtswirksamkeit eines von einer beschränkt geschäftsfähigen Person ohne Einwilligung des gesetzlichen Vertreters abgeschlossenen Rechtsgeschäfts ist die Genehmigung des gesetzlichen Vertreters erforderlich.

Art. 18

§ 2. Die beschränkt geschäftsfähige Person kann den Vertrag nach Erlangung der vollen Geschäftsfähigkeit selbst genehmigen.

§ 3. Der Vertragspartner einer beschränkt geschäftsfähigen Person kann sich auf die fehlende Einwilligung des gesetzlichen Vertreters nicht berufen. Er kann jedoch dem gesetzlichen Vertreter eine angemessene Frist zur Genehmigung des Vertrages setzen; nach fruchtlosem Ablauf der Frist wird er von seinen Verpflichtungen aus diesem Rechtsgeschäft frei.

Einseitiges Rechtsgeschäft

Ein von einer beschränkt geschäftsfähigen Person ohne die gesetzlich erforderliche Einwilligung des gesetzlichen Vertreters vorgenommenes einseitiges Rechtsgeschäft ist nichtig.

Art. 19

Verträge über Dinge des täglichen Lebens

Eine beschränkt geschäftsfähige Person kann ohne Einwilligung des gesetzlichen Vertreters Verträge über Dinge des täglichen Lebens schließen.

Art. 20

Verfügung über Arbeitseinkommen

Eine beschränkt geschäftsfähige Person kann ohne Einwilligung des gesetzlichen Vertreters über ihr Arbeitseinkommen verfügen, es sei denn, dass das Vormundschaftsgericht aus wichtigen Gründen etwas anderes bestimmt.

Art. 21

Frei verfügbare Vermögensgegenstände

Hat der gesetzliche Vertreter einer beschränkt geschäftsfähigen Person bestimmte Vermögensgegenstände zur freien Verfügung überlassen, so erlangt diese Person in Bezug auf Rechtsgeschäfte, die diese Gegenstände betreffen, volle Geschäftsfähigkeit. Ausgenommen davon sind Rechtsgeschäfte, für deren Vornahme die Einwilligung des gesetzlichen Vertreters nach dem Gesetz nicht genügt.

Art. 22

Art. 22¹**Pojęcie konsumenta**

Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Art. 23**Ochrona dóbr osobistych**

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24**Środki ochrony**

§ 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Rozdział II. Miejsce zamieszkania**Art. 25****Pojęcie**

Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Art. 26**Dziecko**

§ 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Begriff des Verbrauchers

Als Verbraucher gilt jede natürliche Person, die ein Rechtsgeschäft mit einem Unternehmer vornimmt, das weder mit ihrer wirtschaftlichen noch mit ihrer beruflichen Tätigkeit unmittelbar verbunden ist.

Art. 22¹**Schutz persönlicher Rechtsgüter**

Die persönlichen Rechtsgüter des Menschen, insbesondere Gesundheit, Freiheit, Ehre, Gewissensfreiheit, Name oder Pseudonym, eigenes Bild, Briefgeheimnis, Unverletzlichkeit der Wohnung, wissenschaftliche, künstlerische, erfinderische und rationalisierungsbezogene Tätigkeit stehen, unabhängig von in anderen Vorschriften vorgesehenem Schutz, unter dem Schutz des Zivilrechts.

Art. 23

Beseitigungs- und Unterlassungsanspruch

§ 1. Wird durch eine fremde Handlung ein höchstpersönliches Recht einer Person gefährdet, so kann sie die Unterlassung der Handlung verlangen, es sei denn, dass diese nicht rechtswidrig ist. Im Falle einer Verletzung kann sie verlangen, dass der Verursacher die zur Beseitigung der Folgen erforderlichen Maßnahmen ergreift, insbesondere, dass er Erklärungen entsprechenden Inhalts und in entsprechender Form abgibt. Sie kann ferner nach den in diesem Gesetzbuch vorgesehenen Grundsätzen eine Wiedergutmachung in Geld oder die Zahlung eines angemessenen Geldbetrages für einen angegebenen gesellschaftlichen Zweck verlangen.

Art. 24

§ 2. Ist infolge der Verletzung eines persönlichen Rechtsguts ein Vermögensschaden entstanden, kann der Geschädigte Schadensersatz nach den allgemeinen Grundsätzen verlangen.

§ 3. Die vorstehenden Vorschriften lassen in anderen Vorschriften, insbesondere im Urheber- und Patentrecht, vorgesehene Rechte unberührt.

Unterabschnitt II. Wohnsitz**Begriff**

Wohnsitz einer natürlichen Person ist der Ort, an dem die Person ihren ständigen Aufenthalt hat.

Art. 25

Wohnsitz des Kindes

§ 1. Wohnsitz eines unter elterlicher Gewalt stehenden Kindes ist der Wohnsitz der Eltern oder desjenigen Elternteils, dem die elterliche Gewalt ausschließlich zusteht, oder dem die Ausübung der elterlichen Gewalt anvertraut wurde.

Art. 26

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Art. 27**Pupil**

Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Art. 28**Jeden domicyl**

Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Rozdział III. Uznanie za zmarłego**Art. 29****Przesłanki**

§ 1. Zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

§ 2. Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy.

Art. 30**Zdarzenia szczególne**

§ 1. Kto zaginął w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem, ten może być uznany za zmarłego po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić katastrofy statku lub okrętu, bieg terminu sześciomiesięcznego rozpoczyna się z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a jeżeli nie miał portu przeznaczenia – z upływem lat dwóch od dnia, w którym była ostatnia o nim wiadomość.

§ 3. Kto zaginął w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nieprzewidzianym w paragrafach poprzedzających, ten może być uznany za zmarłego po upływie roku od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało albo według okoliczności powinno było ustać.

§2. Steht die elterliche Gewalt beiden Elternteilen zu und haben diese getrennte Wohnsitze, so befindet sich der Wohnsitz des Kindes bei demjenigen Elternteil, bei dem das Kind sich ständig aufhält. Hält das Kind sich bei keinem Elternteil ständig auf, so bestimmt das Vormundschaftsgericht seinen Wohnsitz.

Pflegebefohlener

Wohnsitz einer unter Vormundschaft stehenden Person ist der Wohnsitz des Vormunds.

Nur ein Wohnsitz

Man kann nur einen Wohnsitz haben.

Unterabschnitt III. Todeserklärung

Voraussetzungen

§1. Ein Verschollener kann für tot erklärt werden, wenn seit dem Ende des Kalenderjahres, in dem er nach den vorhandenen Nachrichten noch gelebt hat, zehn Jahre verstrichen sind; wenn der Verschollene im Zeitpunkt der Todeserklärung jedoch das siebzigste Lebensjahr vollendet hätte, genügt der Ablauf von fünf Jahren.

§2. Vor dem Ende des Kalenderjahres, in dem der Verschollene das dreißigste Lebensjahr vollendet hätte, kann die Todeserklärung nicht erfolgen.

Besondere Ereignisse

§1. Wer während eines Fluges oder einer Seereise im Zusammenhang mit einem Flugzeug- oder Schiffsunglück oder im Zusammenhang mit einem anderen besonderen Ereignis verschollen ist, kann nach Ablauf von sechs Monaten seit dem Tage des Unglücks oder des besonderen Ereignisses für tot erklärt werden.

§2. Lässt sich der Tag des Flugzeug- oder Schiffsunglücks nicht ermitteln, so beginnt der Lauf der sechsmonatigen Frist mit Ablauf eines Jahres seit dem Tag, an dem das Flugzeug oder das Schiff seinen Bestimmungshafen erreichen sollte, und in Ermangelung eines Bestimmungshafens, nach Ablauf von zwei Jahren seit dem Tag, an dem es die letzte Nachricht von ihm gegeben hat.

§3. Wer im Zusammenhang mit direkter Lebensgefahr in einem in den vorstehenden Paragraphen nicht vorgesehenen Fall verschollen ist, kann nach Ablauf eines Jahres seit dem Tage für tot erklärt werden, an dem die Gefahr aufgehört hat oder ihr Ende den Umständen nach erwartet werden konnte.

Art. 27

Art. 28

Art. 29

Art. 30

Art. 31**Domniemanie śmierci**

§ 1. Domniemywa się, że zaginiony zmarł w chwili oznaczonej w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego.

§ 2. Jako chwilę domniemanej śmierci zaginionego oznacza się chwilę, która według okoliczności jest najbardziej prawdopodobna, a w braku wszelkich danych – pierwszy dzień terminu, z którego upływem uznanie za zmarłego stało się możliwe.

§ 3. Jeżeli w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego czas śmierci został oznaczony tylko datą dnia, za chwilę domniemanej śmierci zaginionego uważa się koniec tego dnia.

Art. 32**Równoczesność śmierci**

Jeżeli kilka osób utraciło życie podczas grożącego im wspólnie niebezpieczeństwa, domniemywa się, że zmarły jednocześnie.

Dział II. Osoby prawne**Art. 33****Osobowość prawna**

Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Art. 33¹**Odpowiedzialność subsydiarna za zobowiązania jednostki**

§ 1. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

§ 2. Jeżeli przepis odrębny nie stanowi inaczej, za zobowiązania jednostki, o której mowa w § 1, odpowiedzialność subsydiarną ponoszą jej członkowie; odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy jednostka organizacyjna stała się niewypłacalna.

Art. 34**Skarb Państwa**

Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych.

Art. 35**Organizacja osób prawnych**

Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut.

Art. 36

(uchylony)

Todesvermutung

§ 1. Es wird vermutet, dass der Verschollene zu dem in dem Beschluss über die Todeserklärung festgestellten Zeitpunkt gestorben ist.

§ 2. Als Zeitpunkt des vermuteten Todes des Verschollenen gilt derjenige Zeitpunkt, der den Umständen nach der wahrscheinlichste ist, und bei Ermangelung jeglicher Daten der erste Tag der Frist, nach deren Ablauf die Todeserklärung möglich gewesen ist.

§ 3. Ist die Todeszeit im Beschluss über die Todeserklärung nur dem Tage nach bestimmt, so gilt als Zeitpunkt des vermuteten Todes das Ende dieses Tages.

Vermutung gleichzeitigen Todes

Sind mehrere Personen während einer ihnen gemeinsam drohenden Gefahr gestorben, so wird vermutet, dass sie gleichzeitig gestorben sind.

Abschnitt II. Juristische Personen**Rechtsfähigkeit**

Juristische Personen sind der Fiskus und diejenigen Organisationseinheiten, denen durch besondere Rechtsvorschriften Rechtsfähigkeit zuerkannt wird.

Subsidiäre Haftung für Verbindlichkeiten einer Organisationseinheit

§ 1. Auf Organisationseinheiten, denen das Gesetz Rechtsfähigkeit zuerkennt, sind die Vorschriften über juristische Personen entsprechend anzuwenden.

§ 2. Sofern besondere Vorschriften nichts anderes bestimmen, haften für Verbindlichkeiten einer in § 1 genannten Organisationseinheit ihre Mitglieder subsidiär; diese Haftung beginnt in dem Zeitpunkt, in dem die Organisationseinheit zahlungsunfähig geworden ist.

Fiskus

Der Fiskus gilt in denjenigen Zivilrechtsverhältnissen als Träger von Rechten und Pflichten, die das Staatsvermögen betreffen, das nicht anderen staatlichen juristischen Personen gehört.

Organisation juristischer Personen

Die Entstehung, die Verfassung und die Auflösung juristischer Personen bestimmen eigene Vorschriften; in den in diesen Vorschriften vorgesehenen Fällen und im darin vorgesehenen Umfang regelt auch die Satzung der juristischen Person ihre Organisation und Handlungsweise.

(aufgehoben)

Art. 31

Art. 32

Art. 33

Art. 33¹

Art. 34

Art. 35

Art. 36

Art. 37**Uzyskanie osobowości prawnej**

§ 1. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 2. Rodzaje rejestrów oraz ich organizację i sposób prowadzenia regulują odrębne przepisy.

Art. 38**Funkcje organów**

Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Art. 39**Skutki braku umocowania**

§ 1. Kto jako organ osoby prawnej zawarł umowę w jej imieniu nie będąc jej organem albo przekraczając zakres umocowania takiego organu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy umowa została zawarta w imieniu osoby prawnej, która nie istnieje.

Art. 40**Odpowiedzialność Skarbu Państwa**

§ 1. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej. Państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa.

§ 2. W razie nieodpłatnego przejęcia, na podstawie obowiązujących ustaw, określonego składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa, ten ostatni odpowiada solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik stanowił własność danej osoby prawnej, do wysokości wartości tego składnika ustalonej według stanu z chwili przejęcia, a według cen z chwili zapłaty.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych.

Art. 41**Siedziba osoby prawnej**

Jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający.

Erlangung der Rechtsfähigkeit

§ 1. Eine Organisationseinheit erlangt die Rechtsfähigkeit mit Eintragung in das zuständige Register, es sei denn, dass besondere Vorschriften etwas anderes bestimmen.

§ 2. Die Arten dieser Register sowie ihre Organisation und die Art und Weise ihrer Führung werden durch besondere Vorschriften geregelt.

Funktion der Organe

Die juristische Person handelt durch ihre Organe in der im Gesetz und der auf diesem Gesetz beruhenden Satzung vorgesehenen Art und Weise.

Wirkungen des Vollmacht mangels

§ 1. Wer als Organ einer juristischen Person in ihrem Namen, ohne ihr Organ zu sein oder unter Überschreitung seiner Vollmacht einen Vertrag schließt, ist zur Rückerstattung dessen, was er von der anderen Partei in Erfüllung des Vertrages erhalten hat, sowie zum Ersatz des Schadens verpflichtet, den die andere Partei dadurch erlitten hat, dass sie den Vertrag in Unkenntnis des Mangels der Vollmacht geschlossen hat.

§ 2. Die vorstehende Vorschrift ist entsprechend anzuwenden, wenn der Vertrag im Namen einer nicht bestehenden juristischen Person geschlossen worden ist.

Haftung des Fiskus

§ 1. Der Fiskus haftet nicht für die Verbindlichkeiten staatlicher juristischer Personen, es sei denn, dass eine besondere Vorschrift etwas anderes bestimmt. Staatliche juristische Personen haften nicht für Verbindlichkeiten des Fiskus.

§ 2. Bei einer unentgeltlichen Übernahme eines Vermögensbestandteils einer staatlichen juristischen Person zugunsten des Fiskus aufgrund geltender Gesetze, haftet dieser gemeinsam mit der juristischen Person gesamtschuldnerisch für die Verbindlichkeiten, die in der Zeit entstanden sind, als der Vermögensbestandteil das Eigentum der juristischen Person darstellte, und zwar bis zur Höhe des Wertes des Bestandteils zum Zeitpunkt der Übernahme, welcher zu bestimmen ist nach seinem im Zeitpunkt der Bezahlung geltenden Verkehrswert.

§ 3. Die Vorschriften der §§ 1 und 2 sind auf die Haftung der Einheiten der Gebietskörperschaften und ihrer juristischen Personen entsprechend anzuwenden.

Sitz der juristischen Person

Soweit das Gesetz oder die auf diesem beruhende Satzung nichts anderes bestimmen, ist Sitz der juristischen Person der Ort, wo sich der Sitz ihres geschäftsführenden Organs befindet.

Art. 37

Art. 38

Art. 39

Art. 40

Art. 41

Art. 42**Brak organów**

§ 1. Jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora.

§ 2. Kurator powinien postarać się niezwłocznie o powołanie organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o jej likwidację.

Art. 43**Ochrona dóbr osobistych**

Przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia**Art. 43¹****Pojęcie przedsiębiorcy**

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Art. 43²**Działanie pod firmą**

§ 1. Przedsiębiorca działa pod firmą.

§ 2. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art. 43³**Wyłączność firmy**

§ 1. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku.

§ 2. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Art. 43⁴**Firma osoby fizycznej**

Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Art. 43⁵**Firma osoby prawnej**

§ 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

Fehlen der Organe

§ 1. Kann eine juristische Person ihre Geschäfte mangels hierzu berufener Organe nicht führen, so hat das Gericht für sie einen Pfleger zu bestellen.

§ 2. Der Pfleger hat unverzüglich für die Berufung von Organen der juristischen Person und bei Bedarf für die Liquidation der juristischen Person zu sorgen.

Art. 42**Schutz der persönlichen Rechtsgüter**

Die Vorschriften über den Schutz der persönlichen Rechte natürlicher Personen sind auf juristische Personen entsprechend anzuwenden.

Art. 43**Abschnitt III. Unternehmer und ihre Rechtsbezeichnungen****Begriff des Unternehmers**

Der Unternehmer ist eine in Art. 33¹ § 1 bezeichnete natürliche Person, eine juristische Person und eine Organisationseinheit, die im eigenen Namen eine wirtschaftliche oder berufliche Tätigkeit führt.

Art. 43¹**Tätigkeit unter der Firma**

§ 1. Der Unternehmer führt seine Tätigkeit unter seiner Firma.

§ 2. Die Firma wird im entsprechenden Register bekannt gemacht, es sei denn, dass Sondervorschriften etwas anderes bestimmen.

Art. 43²**Unterscheidungsfähigkeit der Firma**

§ 1. Die Firma eines Unternehmers hat sich ausreichend von Firmen anderer Unternehmer, die auf demselben Markt tätig sind, zu unterscheiden.

§ 2. Die Firma darf niemanden über die Person des Unternehmers, sein Tätigkeitsfeld, seinen Tätigkeitsort und seine Bezugsquellen täuschen.

Art. 43³**Firma der natürlichen Person**

Die Firma einer natürlichen Person ist ihr Vorname und Familienname. Dies schließt die zusätzliche Führung eines Pseudonyms oder einer auf den Gegenstand der Tätigkeit des Unternehmers hinweisenden Bezeichnung und anderer beliebiger Bezeichnungen für die Firma nicht aus.

Art. 43⁴**Firma der juristischen Person**

§ 1. Die Firma einer juristischen Person ist ihr Name.

§ 2. Die Firma enthält die Bezeichnung der Rechtsform der juristischen Person, die in abgekürzter Form angegeben werden kann; darüber hinaus kann sie auf den Gegenstand der Tätigkeit und den Sitz dieser juristischen Person hinweisen und andere beliebig ausgewählte Bezeichnungen enthalten.

Art. 43⁵